

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Regale Sacerdotivm

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1615

Cap. 6. De honore Sacerdotibus debito.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54698](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54698)

Cum conspicis Dominum, ait Chryso-
 stomus, immolatum, Sacerdotem sacrificio incumbentem ac
 preces effundentem, tum verò turbā circumfusam,
 pretioso illo sanguine intingi ac rubefieri, etiamne
 te inter mortales versari, atque in terra consistere
 censes? an non potius è vestigio in calos transfer-
 ris? Annon carnis cogitationem omnem abijciens,
 quò animo, mente pura circumspicis quæ in calo
 sunt? O miraculum! ô Dei benignitatem qui cum
 Patre sursum sedet, in illo ipso tēporis articulo Sa-
 cerdotum manibus pertractatur. Docet magnus il-
 le Doctor & noscum illo, tantam sacerdotum
 esse potestatem, vt quidquid faciant, miracula
 sint, prodigia, portentaque.

Insignis D.
 Chryso-
 sti contē-
 platio,

lib. 3. de
 Sacerd.

CAPVT VI.

De honore Sacerdotibus debito.

SANCTUS Clemens in Constitutionib. suis A-
 postolicis, agens de honore sacerdotibus
 exhibendo, ait, Honorate Sacerdotes vt Patres,
 & dominos, vt beneficos & beneuolendi auctores.
 Nullus autem maior est honor eo quem debe-
 mus parentibus, qui esse nobis dederunt, qui no-
 bis imperant, nosq; beneficiis, gratiisq; deuinci-
 unt: similè porro exhiberi Sacerdotibus magnus
 ille Pontifex vult.

lib 7. c. 32.
 Sacerdotes
 honorandi
 vt patres
 ac domini.

Lex vetus morte damnabat eos, qui sacerdoti
 morè gerere, eumq; reuereri detrectarēt: Legis
 verba hæc sunt, Qui superbierit, nolens obedire
 Sacerdotis imperio, qui eo tempore ministrat Do-
 mino Deo tuo, & decreto Iudicis, morietur homo
 ille, & auferes malum de Israel, &c. Magna itaq;
 pernicies regno impendet, in quo sacerdotes
 honore non afficiuntur.

Antiquitas
 qui Sacer-
 dotes ho-
 norare
 nolentes,
 necaban-
 tur.
 Deut. 17.

¶ 4

Quin

Psal. 104. Sacerdotes vel tangi prohibet Deus. Quin & ipse Dei filius, vt hunc honorem confirmaret, per Prophetam suum dixit, *Nolite tangere Christos meos & in prophetis meis nolite malignari.* Id est, Tali sacerdotes meos honore prosequamini, vt eos ne tangatis quidem, tum manu ad verberandum, tum lingua ad maledicendum aut detrahendum.

Eccles. 4. Coram Sacerdote humiliter se gerendum. *Presbytero humilia animam tuam,* ait sapiens, vt edoceret, post Deum sacerdotes imprimis honorandos, ijsque obedientiam proximam toto vitæ tempore præstandam. Nec sufficere genu ac poplitem ante eos flectere, sed & animam humiliandam esse.

Sacerdotes sanctorum instar honorandi. Non satis est eo honore sacerdotes affici, quo homines, sed eo affiendi sunt, quo sancti. Vnde sapiens, *in anima tua time Dominum, & Sacerdotes illius sanctifica. in omni virtute dilige eum qui fecit te, & ministros illius ne derelinquas; da illis partem sicut mandatum est tibi, primitiarum & purgationis.* Ecce præceptum honorandi sacerdotes immediatè post Deum, eumque honorem donis, muneribus, oblationibusque testandi.

Sacerdotè offendere est Deum offendere.

Zach. 2.

Quicumque Domini oculos offenderet, magnum haud dubie sacrilegium committeret, magnique se criminis reum constitueret; non minus sanè is crimen admittit, qui sacerdotibus non honorem, sed contumeliam irrogat, eosque violat; dictum enim est, *Qui tetigerit vos, tangit pupillam oculi mei;* non ait, Tetigerit pedes meos, brachia, manus, aliudue corporis membrum, sed pupillam oculi, quanihil in homine delicatius aut mollius haberi potest.

Luc. 10.

Qui vos audit, me audit; & qui vos spernit, me spernit, ait apud Euangelistam Dominus.

minus. Qui verò Deum spernit, peccat mortaliter, atheus est, religionis omnis expertus, infernalibus supplicia promeretur, ac sempiterna tormenta; atque hæc omnia de contemptu Sacerdotum etiam dicenda sunt.

Apostolus Gentium Paulus olim accusatus quòd Sacerdotem debito honore non affecisset, protinus crimen hoc à se propulsavit dicēs, *Nesciebam*, inquit, *fratres, quia princeps est Sacerdotum*. Quo loco discendum, Sacerdotes etiam improbos esse honorandos.

Qui benè præsumunt presbyteri, duplici honore digni habeantur, maxime qui laborant in verbo & doctrina. Dicere vult, Sacerdotes ut Sacerdotes esse honorandos; at quando pastores sunt aut Prælati maiori honore afficiendos esse, adeò ut Episcopi duplici honore digni sint, primò quòd Sacerdotes, deinde quòd Præfules.

S. Martialis Aquitanix Apostolus, Burdigalensibus scribens, honorem Sacerdotum ijs imprimis commendavit, dicens, *Honorabatis*, inquit, *Sacerdotes, qui decipiebant vos sacrificijs suis, qui mutis & surdis statuis offerebant, quæ nec vos nec se iuuare poterant. Nunc autem multo magis Sacerdotes Dei omnipotentis, qui vobis vitam elargiuntur per calicem & verum panem vitæ. Aequum*, inquit, est quòd, si gentiles sacrificulos suos ita honorarint, Sacerdotes Euangelicos etiam maiori honore afficiamus.

Quin & idololatriæ & veri Dei ignorantes summa semper reuerentia sacerdotes sunt profecuti, imo eosdem quodammodo adorarunt: imo ipse rex Pharaon, cum omnes regni terras tributo subiecisset, Sacerdotalem ab eodem immunem esse voluit, *subiecitq; eam Pharaoni, &*

Sacerdotes spernere, Deum spernere est.

Act. 23. Sacerdotes etiam improbi honorandi. 1. Tim. 5. Prælati duplici honore digni.

Cap. 3.

Ethnici Sacerdotes honorarunt. Gen. 47.

cunctos populos eius à nouissimis terminis Aegypti, vsque ad extremos fines eius, præter terram Sacerdotalem, quæ à rege tradita fuerat eis. Agnoscebat scilicet Pharaon honorem sacerdotibus debitum, ideoque à tributis alijsque oneribus publicis immunes esse voluit, atque inter ceteros regni subditos singulari eos prærogatiua donauit.

Hom. 65. in Gen. Chrysoftomus honores hos & priuilegia ab Ethnicis & idololâtris in Aegypto Sacerdotibus concessa considerans, hunc in modum exclamat, *Audiant qui nunc viuunt, quantum olim Sacerdotum idolorum curam habuerint: & discant, ut vel saltem parem habeant honorem ijs, quibus omne Dei ministerium creditum.* Et sane æquum est, nos, qui Christiani sumus & dicimur, cum ethnici & barbari idolorum suorum sacrificulis tantum cultum, tantaque priuilegia detulerint, maiorem nostris sacerdotibus, qui vero Deo deseruiunt, eiusque mysteria dispensant, cultum deferre ac reuerentiam.

Dist. 96. c. eod. Dixit olim s. Marcellus Papa, *Boni Principis est, ac religiosi Regis Ecclesias contritas, atque confissas restaurare, nouas ædificare, & Dei Sacerdotes honorare, atque tueri,* monebatque, sanctis Apostolorum constitutionibus insistendo, non esse exagitandos, excrucianosque qui in vinea Domini laborarent, multo verò minus fugandos dispensatores & œconomos Regis æterni. Hinc discant omnes, magni Dei Sacerdotes uenerari, cum æquum sit, actusque quidem religionis, qui ad Reges & principes spectat. Et quemadmodum veræ regis dignitatis est Sacerdotes honore prosequi, ita eosdem contemere, aut conculcare tyrannidem sapit.

S. Gregorius Papa Imperatori Mauritio scribens

bens his apud eum verbis vsus est, *Sacerdotibus non ex terrena potestate Dominus noster citius indiget; sed excellenti consideratione, propter eum cuius serui sunt, ita dominetur, vt etiam debitam reuerentiam impendat, &c.* eo quòd modò in sacris litteris Di, modò Angeli nuncupentur. Quem igitur honorem Sacerdotibus impendere debent inferiores, cùm summi Imperatores ab Ecclesiæ doctoribus eosdè vt honorent, viua demonstratione incitentur.

Imperator autem Iustinianus in authenticis tanto honore clericos prosequitur, vt illos reuerendissimos appellare non dubitet; neque id mirandum est: id enim & S. Gregorius præstitit; nam cum simplici Sacerdote sermonem instituens, hoc eum modò compellat, *Nouit sanctitas tua. vt, dum regem alloquimur, dicere consueuimus, Vestra maiestas.* O Sacerdotes verè honorandos, cùm Pontifices & Imperatores, suo etiam contemptu eos honorent & complectantur!

S. Ignatius è primis primigeniæ Ecclesiæ Episcopis Smyrnensibus scribens, Sacerdotes imprimis illis honorandos præcepit, vtpote quibus nihil in hoc orbe aut maius aut dignius, *Honorate Sacerdotium, secundùm Christum, & post honorare oportet etiam regem. Sacerdotium enim summa est omnium bonorum quæ in hominibus consistunt.* Audite, iam à mille quingentis annis Sacerdotes regibus prælati sunt; quare quicumque Christianus Sacerdotes contemnere non veretur, sibi persuadeat, vnicum se Dei Filium, Sacerdotij auctorem, institutoremq; contènerè.

Quod autem S. Ignatius verbis, S. Martinus Imperi ipsa demonstrauit, cum enim ab Imperatore Maximo ad prandium inuitatus esset, magna que eodem prætulit,

Sacerdotes in scriptura Angeli & Dei appellantur. S. Greg. ad Mauri.

Imp. 11. q. 1. c. eod. Euseb. lib. 2. de vita Constantia.

S. August. Epist. 66.

Sacerdotes reuerendissimos vocat Imp. Iustinianus. Epist. lib. 2.

Epist. 52. lib. 4. ep. 50.

Epist. ad Smyrneuses.

Regibus præferendi.

S. Martinus Imperatori Sacerdotem eodem prætulit.

Seuerus in
vita lib. 1.

eodem Principum ac Magnatum multitudo conuenisset, ad bibendum inuitatus, arreptam pateram prius Sacerdoti, quem secum duxerat, quam Imperatori veluti minus digno præbuit. Quod factum Imperator, & omnes adstantes ita admirati sunt, vt hoc ipsum ijs in quo neglecti & contempti eidem possent, placuerit. Ita quoque S. Augustinus Sacerdotes regibus præferendos, & Imperatoribus mundi huius anteponendos censebat.

Sacerdotes, inquit Chrysostomus, meritò non modò plus vereri debemus, quam vel principes vel reges, verùm etiam maiore honore quam parentes proprios honestare. Si ergo parentum instar & regum honorandi sunt, quam illi pœnam, quæ supplicia promerentur qui non pluris quam animalia eosdem faciunt?

Lib. 3. de Sa-
cerd. & hom.
4. & 5. de
verb. Isaie.
Sacerdotes
plus hono-
râdi quam
parentes.

Leuit. 20.

Matth. 15.

Constit. A-
post. lib. 2.
cap. 33.

Si de parentibus carnalibus ait scriptura Honora Patrem tuum & matrem tuam vt bene tibi sit; quiq; maledixerit patri aut matri, morte moriatur, quanto magis de patribus spiritualibus, infert hinc Clemens, verbis Dei monemur honore & charitate eos prosequi vt beneficos, & ad Deum legatos, qui nos per baptismum regenerarunt, spiritu sancto repleverunt, verbi Dei lacte nos pauerunt doctrina nutriuere, instructionibus erudierunt, peccata remiserunt, sacræque Eucharistiæ reddere participes, & heredes Iesu Christi constituerunt. Validum est hoc argumentum, si enim naturali lege tenemur parentes carnales, à quibus esse recepimus, diligere honoreque afficere, quanto maiori iure patres spirituales honorandi sunt qui nos regenerarunt, & ad baptismum vocarunt.

Serm. 5. ad

Omni eos genere honoris afficite, ait S. Augustinus.

nus, siquidem si potestatem vitæ ac mortis à Deo ac-
 ceperunt, in iudicandis ijs qui deliquerunt, & in
 damnandis ad mortem ignis sempiterni, & in ab-
 soluendo vitæ, donandâ ijs qui vitam emendare
 constituunt. Hoc attendite vos, ô Sacerdotum
 contemptores, ac vobiscum dispicite, quanta
 vestra dementia sit, eos dum despicitis, qui cla-
 ues cæli & inferorum gestant, eos inquam à qui-
 bus salus & vita dependet.

Fertur S. Antonius Abbas singulari quodam
 honore Sacerdotes affecisse, caput enim ijs ape-
 riebatur, eorundem benedictionem supplex po-
 stulabat, eamque tanti faciebat, vt singulari se
 honore crederet affectum, si quando eandem
 obtinuisset: vnde S. Athanasius in vita, B. An-
 tonius ipsos presbyteros ac Sacerdotes in summa ve-
 neratione dicitur habuisse, solitusque eisdem caput
 submittere, benedictionem captare, & pro magno
 beneficio ducere, si accepisset. A Sacerdotibus be-
 nedici volebat Antonius, vt ita benedici mere-
 retur à Deo, & vitæ suæ integritati non confusus,
 aliunde opem spiritualem exiebat.

Porro S. Franciscus magno semper honore
 ac veneratione Sacerdotes est prosecutus; vnde
 dicere solitum tradunt, vt magnus Bonauentura
 in vitæ historia scripto mandauit, si cui Sancto-
 rum è cælo in terram lapsus, & cum illo simul
 fortè Sacerdoti occurrisset, prius se Sacerdotis
 manibus osculum daturum, deinde reuerentiam
 facturum sancto. Ostendens ita, magis se obli-
 gatam esse illi qui Christi occuparet locum, A-
 postolorumque in terra successor erat, quam al-
 teri, quem iam cum Christo regnare, æternaque
 sciret beatitudine perfrui.

Quin & ipse Dei filius cum carnem indutus
 in hunc

fratres erẽ.
 de obed. ad
 Sacerd.
 Sacerdotes
 vitæ ac
 mortis potestatem
 habent.

S. Antonius
 Sacerdotalem
 benedictionem
 magni faciebat.

S. Franciscus
 Sacerdotum honorem
 angelico præferrebat.
 cap. 4.

Ipsè Christus
 in hunc

Aut Sacerdotes honore affecit.

Luc. 2.

Christus colaphizatus quod Sacerdotes non sit reueritus.

Luc. 18.

in hunc mundum venisset, tantum honorem & venerationem bonis Sacerdotibus exhibuit, vt primus quem à natiuitate inuiserit, fuerit summus Sacerdos Simeon, illius vlnas subiens & magni argumentum amoris ei exhibens: quique se à Regibus visitari in præsepio collocatum & adorari permiserat, vltro Sacerdotes in templo adire & honore afficere voluit. *Et ipse accepit eum in vlnas suas, & benedixit Deum. Cum igitur Dei Verbum, quod cum ab hominibus, tum ab Angelis adoratur, tantum Sacerdotibus honorem ac cultum deferat, cuius tanta futura est impudentia, hunc vt ordinem contemnat & negligat?*

Adhæc in cruenta Passionis tragædia, cum Christus innocens in domo Annæ Pontificis esset, & de doctrina interrogatus scitè ad singula responderet; nefarius quidam satelles, inferni pabulum, & sacrilegus quàm qui maximè, hoc responso irritatus, sibi que persuadens, non satis honoris ac reuerentiæ Sacerdoti exhibitum esse, acriter eum corripuit, ac velut in temeritatis supplicium, alapam illi inflixit dicens, *Sic loqueris Pontifici.* & nota rem obseruatu dignam, Christus, qui in reliqua passionis serie nunquam verbum asperius dixerat, aut conquestus fuerat, imo ne in maximis quidem cruciatibus ac tormentis; hîc cum percussore expostulauit, seque ab imposito iniuste crimine purgans omni mundo manifestare voluit, tantum abesse Sacerdotem vt contemserit, vt è contra toto vitæ tempore honore ac veneratione sit prosecutus; *Si malè locutus sum, testimonium perhibe de malo; si autem bene, quid me cadis?* Hæc criminis falsò imposti à se depulsio in Christo, quod scili-

scilicet Sacerdotes contemserit, exemplo nobis fit, Sacerdotes & Episcopos præ omnibus esse honorandos & colendos. Qui verò hunc eis honorem denegant, manu quidem hominum in hac vita, & diuina in altera percuti merentur.

In Actibus Apostolorum Paulus cum captiuus esset, & coram iudice causam suam ageret, inter cetera illi imponebatur, quod impudens & temerarius Prælati malediceret, summumque sacerdotem debito honore non affecisset. Quod crimen à se diluens, ait, *Nesciebam fratres quia princeps est Sacerdotum.* Apostolus igitur suam testatus, innocentiam omnibus insinatum voluit, mori se millies malle, quàm debitum sacerdotibus honorem ac venerationem denegare.

Excusat se Paulus ac-
cusatus
quod Sa-
cerdotem
non sit re-
ueritus.
Act. 23.

Aman Persa tanti faciebat, quod regina Esther solum illum inter ceteros Principes & Magnates vnà cum rege Assuero inuitasset, dicebatque sortem suam magnificiens & extollens, *Regina Esther nullum alium præter me vocauit ad conuiuium cum Rege.* Si superbus ille verè superbire potuerit, & mundus eum honore afficere, quod ad regias esset epulas inuitatus; maiori profectò iure sortem suam extollat sacerdos, & subditi eum honorent, cum quotidie ad conuiuium Principis & Dei sui in Epulo Eucharistico appelletur.

Sacerdos
semper in-
terest con-
uiuio regis
sui & Dei.

Esth. 5.

Honorandi igitur sunt sacerdotes, non quidem meritorum respectu, sed officij quod exerceant. Vnde Ambrosius, *Non merita nobis ne officij personarum consideres, sed officia Sacerdotum. De ijs quò si autem eorum respicere vis merita, respice, obsecrauit.*

Honoran-
di Sacer-
dotes rati-
ones officij,
De ijs quò
myster.

obse-
crauit.

obsecro Eliam, intuerè Petri & Pauli meritâ. Hi quippe sunt qui hoc nobis ministerium reliquere, quod à Christo acceptum nobis tradidere. Et sanè vt quis Sacerdotem honoret, personarum non sunt merita, sed officij magnitudo spectanda.

Non est spectanda vita Sacerdotum.

Non quales sacerdotes Domini sint, sed quid de Domino loquantur, est vobis magnopere præuidendum ait Nicolaus Papa ad Michaëlem Imp. I. 9. i. c. eod. Neue etiã necesse est, vt inter s. Petri vicarios disquiras cuius vitæ esse queant; sed scias satis est, quam curam reformandæ gerant Ecclesiæ, quomodo vestræ salutis studeant, credoque non minore te eos honore affecturum, quam si scribæ aut Pharisei essent in Mosis cathedra sedentes; de quibus tamen Dominus ait, *Quæcumque dixerint vobis, seruate & facite, secundum opera illorum nolite facere.* Ostendit nõ esse curiosè sacerdotum defectus disquirendos, sed eos honorandos, quamuis impuram alioquin vitam agant.

Matth. 23.

Insignis ratiocinatio Nicolai Papæ quæ ostendit honorandos Sacerdotes.

Sacerdotes honorandi licet in scij. De heret. c. cum ex inuncto. Malach. 2.

Ergo Imperator considera, infert idem Pontifex eodem loco, *Si illos dixit audiendos, qui super cathedram Moysis sedebant: quãto potius qui super cathedram Petri resident, esse existimes obediendos.* Validum argumentum; si enim Rex à Iudæis honorari scribas & Phariseos volebat, multo magis Euangelium honore affici vult sacerdotes nostros & Prælatos.

Denique honorandi sunt, quamuis ignari sint & rudes. Licet enim, ait Papa Innocentius tertius, *scientia sit valde necessaria Sacerdotibus ad doctrinam; quia iuxta verbum dominicum, Labia Sacerdotum custodiunt scientiam; non est tamen simplicibus Sacerdotibus etiam scholasticis detractanda.*

hendum, cum in eis Sacerdotale officium debeat honorari. Vnde in veteri lege prohibuit Deus, *Exod. 22.* *Dys non detrahes:* quo loco Sacerdotes haud dubie respexit, qui ob praestantiam ordinum & officij dignitatem dij appellati sunt. Hinc dicant Sacerdotum contemptores, ijs honorem deberi, etiam rudibus & ignaris, idque propter diuinum characterem, qui ita eosdem extollit & depradicit, vt in sacra scriptura dij nominentur.

Depingit in emblematis suis Alciatus asinum, mylteria portantem, & sacra deæ Isidis vectantem; hic cum videret omnes flexo poplite supplices sacra venerantes; insolescere coepit, seseque omnium animalium principem censuit; at vt Agaso illius superbiam retunderet, & magnos animos coerceret, auribus eius insuffuravit: *Non tibi sed religioni tantus hic honos exhibetur, quod deinde & Symboli loco fuit usurpatum.* Indicare emblemate suo Poeta voluit, Sacerdotes & Episcopos, eosque qui mysterijs praesunt, esse obseruandos; non tam sui illorum intuitu & meritorum contemplatione, quam rerum sacrarum quas tractant, Sacramentorum quae administrant, & Domini cui seruiunt, etiamsi asini & bruto stupidiores essent.

Egregium Alciati. Emblemata. Embl. 7.

Quin & improbi & scelerati honorandi; vnde Cyprianus, *Dominus noster Iesus Christus rex & Iudex & Deus noster, vsque ad passionis diem seruauit honorem Pontificibus & Sacerdotibus, quamuis illi nec timorem Dei, nec agnitionem Christi seruassent.* Christi igitur exemplo honor Sacerdotibus deferendus, quamuis improbi, nefarij, & malae vitae sint.

Etiam mali honorandi. Cyprian. lib. 3. ep. 9. dist. 93 e. eod.

D

Pue-

Col. 2. c. 14.
Deus etiã
malos Sa-
cerdotes
honorauit.
1. Reg. 3.

Deus mi-
racula etiã
facit per
malos Sa-
cerdotes.
De contem-
p. sacul. c. 18.

Hom. 85. in
Ioan. & ho-
mil. 4. de
verb. Isai.
Num. 21.
Deus vsus
est bestijs
& pseudo-
prophetis,
vt daret
benedicti-
ones.

Episcopi
Sacerdotes
honorant.

*Puerum Samuelem, ait Cassianus, iudicio praelectum suo, noluit per semetipsum diuini colloquij disciplina Dominus erudire, sed recurrere semel & iterum passus est ad Sacerdotem senem, cupiens respectu Sacerdotum, vt is etiam, quem verbo suo vocabat, in improbi Sacerdotis schola erudiretur. O arcana iudicia! Deus ipse vult, vt sancti sui & maximi Prophe-
tae, quò honore debito Sacerdotium afficeretur, disciplina & praecipis instituantur se-
sequè humiliant coram Sacerdotibus etiam sce-
lestis, qualis erat haud dubiè Heli Mosaicæ legis Pontifex.*

*Per Sacerdotes, inquit Cardinalis Damia-
nus, malos Deus virtutum signa frequenter ex-
hibet, non ob religiosã vitam meritum, sed propter
Sacerdotalis mysterij Sacramentum. Quanta igitur
mundanorum insipientia! Sacerdotes illi
despiciant, Deus autem eosdem miraculis ho-
norat, operibusque prodigiosis eorumdem sta-
tum exornat.*

*Si asinum, ait Chrysostomus, fecit loqui
Deus, & per vatem spirituales benedictiones
largitus est, &c. multo magis propter vos fide-
les, etiamsi prauis sint Sacerdotes, Deus om-
nia per eos perficiet. Optima profecto ratio,
vt eãdam euidenter demonstraretur, quòd, si
Deus animalia bruta selegerit, & pseudopro-
phetis vsus fuerit, vt populo suo benediceret,
maiori Sacerdotes sit honore affecturus, eosque
ad animarum gubernacula suscipienda, et-
iamsi asinis & brutis stupidiores forent, adhi-
biturus.*

*Ipsis etiam Episcopis incumbit debito Sacer-
dotes honore prosequi, ad quod etiam S. Hiero-
ny-*

ronymus eosdem adhortatur, aitque in Epistolis, Episcopos agnoscere debere, esse se Sacerdotes & non Dominos, clericosque honore prosequi debere ut clericos, ut eos clerici etiam tanquam Episcopos habeant, recordarique apophthegmatis oratoris Domilij, *Curegote habeam ut principem, cum tunc non habeas ut senatorem.* Notate hoc Episcopi, vosque qui tanti magnos facitis, aliosque tam parui; tam enim vobis honorandi Sacerdotes, quam Sacerdotibus Episcopi.

Hier. Epi. 2. ad Nepot. 95 dist. c. Esto subiectum.

Prohibet Concilium Carthaginense Episcopos, ne quoquomodo sedeant, stantibus alijs Sacerdotibus, *Episcopus in quolibet loco sedens stare presbyterum non patitur.* Vult quidem, Episcopum in Ecclesia loco eminentiori consistere, veluti superiorem & caput; sed extra Ecclesiam & in domo, agnoscere Sacerdotes ut collegas & socios.

Episcopo sedente nefas stare Sacerdotē. Conc. Carth. 4. c. 34. dist. 95. c.

Concilium porro Bracarense vetat Ecclesiasticos acriter ab Episcopis argui & increpari, prohibetque ne Episcopi nimium in illos seueri sint, ostenditque difficulter admoldum mēbra corporis, quamuis alioqui putrida & corrupta, & nonnisi magno cum dolore à reliqua compage abscidi: quin & longo antè tempore quàm rescindantur, varia ijs applicantur malagmata & medicamenta, cumque nulla salutis omnino spes affulget, tum demum prudens medicus eadem abscindi iubet. Sic Episcopi affectus boni est, ut optet sanare infirmos, serpentina auferre vulnera, adurere aliqua, non abscindere: potestremò quod sanari non potest cum dolore abscindere. Quibus omnibus demonstratur quis

Episcop. Bernad. de consid. l. 4. ad fin. Episcopi Sacerdotes benigne tractare debent. Concil. Brac. dist. 45. c. cum beatus. Ambros. de offi. c. l. 2. c. 27. Clem. const. Apost. lib. 2. c. 21.

D 2 Sacer-

Sacerdotibus sit honor debitus, & etiam Ecclesiæ Sacerdotes esse venerandos.

Vnde & Concilium Tridentium, Episcopi se pastores, non percussores, esse meminerint, atque ita præesse subditis oportere, vt non in eis dominantur, sed illos tamquam filios & fratres diligant. Decernit concilium hoc Sacerdotes & Episcopos ita

Sess. 13. c. 1. de reformat.

Episcopi patrum instar impendant, & Sacerdotes vt fratres habeant.

Laodic. c. 20 Nicen. c. 18. Tolet. 10. c. 39.

Diaconi non sedent coram Sacerdote. Matif. 2. c. 15 Constantin. ca. 14. Sæcularis Sacerdoti occurrens in via sese humiliet.

Homil. 17. in Matth.

erga Sacerdotes clericosque affici debere, vt in honore illos habeant, & fratrum instar complectantur ac diligant.

In Tribus Concilijs decretum est, ne Diaconorum tanta sit præsumptio superbiaque, vt coram presbytero sedeant, nisi fortè iussi sint.

Non oportet diaconum coram presbytero sedere, sed iussione presbyteri sedeat. Quod præceptum qui seruarit, modestum se ostendit, qui verò prætergressus fuerit, impudentem.

Concilio Matisconensi & Oecumenico octavo Constantinopolitano statutum est, vt si quis sæcularis in via, in Sacerdotem aut alium quemdam, in Ecclesiastica dignitate constitutum intuscidat, summa animi demissione eundem saluet, reuerentiamque exhibeat; & si fortè Sacerdos pedes iter conficiat, ipse verò equo vehatur, Concilijs cautum est, ipse vt equo descendat, Sacerdoti honorem exhibeat, illique offerre quicquid Christiana caritas exigit, quod qui facere neglexerit, sacris ei ex voluntate Episcopi interdicator, Statuimus, vt si quis quemlibet clericorum honoratorum in itinere obviam habuerit, vsque ad inferiorem gradum honoris veneranter illi colla subdat. Insigne statutum, sed etiam in mium sacerdotij respectu.

Sacerdotes, ait Chrysostronus, Christi vicarii sunt; & qui honorat Sacerdotem Christi, honorat Christum.

Christum: & qui iniuriat Sacerdotem Christi, iniuriat Christum, cuius est vicarius & sacerdos. *Qui facit iniuriam Sacerdoti, facit Christo.*
 Ecquæ sententia! Sacerdotium porro honorare est diuinitatem honorare, eidem verò contumeliam irrogare, Christo irrogare est.

Non aliunde, ait Cyprianus, hæreses oborta sunt aut nata schismata, quam inde quòd Sacerdoti Dei non obtemperatur. Quid hoc? ecquæ illa Dei indignatio? vt ob Sacerdotum contemptum, Sacerdotalis dignitatis neglectum, hæreses & tetra schismata subnascantur, Ecclesiæque bellum indicant.

Lib. 1. Epist. 3
 Sacerdotu
 contēptus
 causa schif-
 matum &
 hærescon,

Isaias Propheta corruptionis Israëlis vāriorumque scelerum, quæ in Iudæa exundabant rationem reddens, hanc inter ceteras assignat, quòd Sacerdotibus honor debitus exularet, quòd Sacerdotij dignitas vilesceret, quòd Sacerdos & popularis, præsul sacrorum & artifex eodem omninò modo vitam instituerent, *Si cut populus, sic Sacerdos.* Equidem cum Propheta sentio, mihi que persuadeo omnes pene hodie in mundo regnant calamitates, & dissolutiones quæ in omni statu reperiuntur, aliunde non proficisci, quam quòd Sacerdotes debito honore frustrentur, sancti ac religiosi negligantur, Ecclesiæque respectus intercidit.

Balthasar Babyloniorum Princeps, quòd sacra Salomonici templi vasa profanasset, & reuerentiam sacris debitam neglexisset, ita Deum offendit, vt in sacrilegij pænam, regnum simul & vitam amiserit, *Eadem nocte interfectus est Balthasar rex Chaldaus.* Terribile profecto exemplum, quod significat, maiori & seueriori vasa profana illos punitione dignos esse, qui personas sacras nant.

Qui Sacerdotes contemnunt similes regi Baltharo sacra

D 3 pro-Dan. 5.

profanant, sacros Sacerdotes vilipendunt, neu maiorem eorum quàm vulgarium hominum rationem habent. Diuina igitur cogitent iudicia, sibi que ob oculos ponant, si barbarus ille tam horribile flagellum promeritus sit, quòd sacra templi vasa profanauerit, maiora haud dubiè grauioraque illos promereri, qui pios Sacerdotes negligunt ac conculcant, qui tamen sacra vasa sunt, lampades, ministrique Ecclesiæ.

Morte ple-
ctit eos
Deus qui
Sacerdoti-
bus immo-
rgeri sunt.
Dent. 7.

Ita verò pro Sacerdotum suorum honore De-
us zelatur, morte vt affecerit eos, qui eorum
præcepta neglexerint, obedientiamq; debitam
denegarint, *Quicumque fecerit in superbia, vt non
exaudiat Sacerdotem, moriatur homo ille.* Origi-
dum & graue supplicium! at promeritum ta-
men, quod Sacerdoti obedientia præstita non
sit.

Chore cū
socijs pu-
nitus,
quod Sa-
cerdotem
spreuerit.
Num. 16.5.
Cyprian. lib.
3. Ep. 9.
Chrysostom.
hom. 2. in
Epist. 2. ad
Tim.

Chore, Datan & Abiron conspirantes, &
superbientes, cū Aaronem Sacerdotem con-
temnissent, eiusque honorem sibi arrogassent,
atque ei se pares iudicassent, à terra dehiscens
absorpti sunt, & viui cum tabernaculis ad in-
feros transmissi, dignam sacrilego ausu pe-
nam hoc modo persoluentes: *Cū aduersus Aa-
ron Sacerdotem tres de ministris Chore, Datan
& Abiron ausi sunt superbi esse, & Sacerdoti præ-
posito se adquare, hiatu terræ absorpti ac deu-
rati, penas statim sacrilegæ audaciæ persoluerunt.*
Ita DEVS iustè ac meritò punit eos, qui
Ecclesiam contemnunt, DEI ministros vi-
lipendunt, & Sacerdotibus honorem non de-
ferunt.

Sacerdotū
vitia re-
genda.

Quin imo ita Sacerdotes Iesu Christi hono-
randi sunt, vt & imperfectiones defectusque
si quos

si quos habent, tegendi sint. Vnde dixisse legitur Imperator magnus Constantinus, se, si quem Sacerdotem peccantem vidisset, pallio eum coperturum, vitiumque obtecurum. O vere dignum imperio Principem! Sciebat scilicet quem Sacerdotes honorem promererentur, sciebat quis Ecclesiæ deberetur honos.

Nic. Papa
dist. 26. c.
eod.

Inter omnes Noëi filios, solus ille maledictionem paternam audire meruit, qui paternam verenda detexerat; nam mox ut Noë euigilavit, & vini fumos digessit, filio maledixit, quæ maledictio & in omnes eius posteros pertransijt, dicens, *Maledictus puer Chanaan*. Evidens argumentum, illos inter Dei filios ab eo maledici, qui Sacerdotum, qui patres spirituales sunt nuditatem & peccata detegunt, qui ubi à somno patientiæ euigilauerit, æternis in altero sæculo in omne æuum tormentis punientur.

Gen. 2.

Si de Domini Sacerdotibus, qui verè Patres sunt, aliquid contigerit vos audire, quod confusionem pijs mentibus ingerat, non infrunitum, sed pudoratos filios Noë imitantes, paternam verecundiam contegatis, ut ita benedictionem promereamini. Porro is laudem meretur, de quæ Ecclesiæ honore sollicitus est, qui caret auribus, quibus calumnias & detractionem de Sacerdotibus prolatam percipiat.

Qui Sacerdotis vitia regunt, similes filijs Noë.

Quicumque calumniatur & detrahit Sacerdotibus, peccat proculdubio grauius, quàm si regibus & Principibus malediceret: quanto enim Sacerdotium regno est excellentius, cum regendarum animarum officio præsit, tanto grauiori supplicio punitur, qui aduersus id aliquid temerè gessit, quàm qui aduersus regnū. Quisquis enim

Maiores in iuria est Sacerdoti illa lata quàm regibus. Clem. Const. Apost. l. 6.

D 4

regem cap. 2.

regem cædit, læsæ maiestatis crimen incurrit: at Sacerdotem qui offendit, grauioris haud dubiè criminis reus est,

Exod. 19. Bestiam quæ montem tetigisset, interea dum Sacerdotes Deus legem dans cū Mose colloqueretur, morte velut mons mori præceperat Deus, *Bestia qui tetigerit montem morte moriatur.* Mysterium denotabat eos, in Ecclesia *tem morte moriatur.* Mysterium denotabat eos, qui bestiarum instar ac nimis indiscreti, tum factum verbo Sacerdotis, qui in Ecclesia velut mons est, & à quo lex dependet, honorem offendunt aut violant, morte dignissimos esse, morte inquam sempiterna.

Lib. 12. Epist. 31. ad Felicem.

Vnde Magnus Gregorius infert à simili, *si Dauid regum iustissimus in Saul, quem constabat iam à Deo reprobatum & abiectum esse, manum mittere non præsumpsit, ob hoc tantum, quod à Propheta iussu Dei vnctus esset, quanto magis cauendū est, ne manū detractionis, indiscretionis, vituperationis aut calumnia in Sacerdotes, qui sunt vncti Domini, mittamus, quorum vituperium inhonoratioque & quidquid honorem obscurat aut denigrat, re-cta in Christum Iesum fertur, cuius legati sunt, cuiusque vicem in Ecclesia suppleunt? denique Sacerdoti maledicere, illius mores fugillare, vitam traducere, defectus notare aut honorem illi denegare, graue crimen est, audaxque facinus & merum sacrilegium.*

Sacerdotes Christi legati.

Sacerdotes Angeli Dei. Serm. de S. cōmunione.

Rogo vos neminem, inquit Anastasius Sinaita, *iudicate, præcipue autē Domini Sacerdotē: sed vna fide, pura conscientia, & efficaci penitentia ad mysteria Dei accedite, atque ita sanctificabimini: enim Dei Angelus seu nuntius qui offert incruentum sacrificium. Si igitur sanctis Angelis honorem debemus, similem haud dubiè boni Sacer-*

Sacerdotibus (inferre hic sanctus vult) debe-
mus.

Non oportet, ut duo magni viri scriptis Deus iudi-
prodidere, *Sacerdotes iuste vel iniuste iudicare*, cabit illos
vel eos examinare ; si quis vero eò temeritatis qui Sacer-
procedat , à Deò certissimè iudicabitur tam in dotes iudi-
hoc sæculo quàm in altero ; & quicumque Sacer- care præ-
dotes contemnere cæperit, in eaque re ulterius sumunt.
pergat , Deum negligere & contemnere incipit *Nilus in no-*
cuius ipsi ministri sunt. Tantùm scilicet sacris il- *no Can. Nic.*
lis ministris reuerentiam debemus, ut ne acti- *Papa dist. 28*
ones quidem eorum aut vitam diiudicare lice- *c. consulen-*
at. Qui verò hæc attentare & inquirere præ- *dum.*
sumserit, iudicem haud dubiò Deum sentiet.

Absit, ait Auerus Papa in Epistola, ut quid-
quam sinistrū de ijs arbitremur qui Apostolico gra-
dui succedentes, Christi corpus sacro ore conficiunt;
quorum industria facti sumus Christiani, quiq; cla-
ues regni celorum habentes ante diem iudicij qu-
dammodo iudicant. Videte igitur Christiani, quis
honor debeatur Sacerdotibus, cum ne malum
quid de eorum sit vita cogitandum?

Vita illius, scribit S. Hieronymus, laudanda est,
qui venerationi habet Sacerdotes Christi, & non de-
trahit gradui, per quem factus est Christianus. Econ-
tra verò dignus ille infamia & vituperio, or di-
nem sacrum qui contempserit, sacerdotalemq;
dignitatem spreuerit.

Decreuit Euaristus Papa , ne quis Sacerdotes
aut Episcopos accusans audiatur in iudicio, nisi
prius intentio eorum & vita esset examinata,
si qui sunt vituperatores aut accusatores Episcopo-
rum vel reliquorum sacerdotum, non oportet eos à
iudicibus Ecclesie audiri. O sanctum statutum, o
decretum laudabile! quod si hodierna die in usu
esset,

De Sacer-
dote mala
cogitare
non oportet.

Episc. Hispa.
11. q. 3 c. eod.
Hier. epist. 1.
ad Heliodor.
Epist. 10. ad
Eurian.

Laudandus
Sacerdoti
qui non
detrahit.
Sacerdotè
nefas ac-
cusare.
2. q. 7. c. eod.

effet, non tantum ministrorum Iesu Christi, Ecclesiæque officialium contemptum experiremur.

**Excom-
munican-
tur qui fal-
sò Sacer-
dotes accu-
sant.**

*Concil. Brac.
2.2.9.5.c.
placuit.*

**Si ipsi in
mortis ar-
ticulo. sa-
cra com-
munionem
ponantur.**

*2. qu. 3. c. si
quis Epico-
pum. Buc-
chard. lib. 2.
6. 193.*

Excommunicat Conciliū Bracharense illos, qui Ecclesiasticis detrahendo, eorumque incontinentiam sugillando, testibus quæ dicunt, probare nequeunt, nec aliquam accusationis veritatis speciem afferre, *si quis, inquit, aliquem clericorum in accusatione fornicationis impetierit, &c. quod si non potuerit datis testimonijs approbare id quod dixit, excommunicationem accusati accusator accipiet.* Sacerdotes igitur & clericos vilipendere, temerè eosdem deferre, eorumque vitam accusare, excommunicationi subiectus est, & censuram meretur Ecclesiasticam.

Quin & longè se zelantiorem in honore Sacerdotum promouendo ostendit Papa Damasus, vetat enim sacram communionem porrigi ijs, qui falsa accusatione clericorum nomen detulerint, neu probare crimen, quod excogitarunt, potuerint. *Siquis, inquit, presbyterum falsis criminibus appetierit, & probare non potuerit, nec in fine dandā ei cōmunionem censemus.* Estote igitur Christiani in Sacerdotibus honorandis diligentiores, maiorem ijs honorem exhibete, & bonorum Sacerdotum diligentiolem rationem habete: qui enim eos reueretur & colit, Deum reueretur: qui verbò contemnit ac negligit, maiestatem contemnit diuinam.

CAP.